

Ügyiratszám: **Személyes adat**
Ügyintéző: **személyes adat**
Telefonszám: **Személyes adat**
E-mail: **személyes adat**
Tárgy: kiegyensúlyozottsági kérelem
elbírálása

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

849/2012. (V.9.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **Személyes adat** a Jobbik Magyarországért Mozgalom sajtóosztály-vezetőjének (**Személyes adat**; a továbbiakban: **Kérelmező**) az MTM-SBS Televízió Zrt. TV2 adóján 2012. április 17-én 18 óra 30 perces kezdettel sugárzott „Tények“ című műsorszámával kapcsolatban, 2012. április 23-án benyújtott kiegyensúlyozottsági kérelme alapján indult hatósági eljárásban a Kérelmező kérelmét

elutasítja.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye, a közléssel jogerős és végrehajtható. A határozat felülvizsgálatát a közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Ítéltáblától lehet kérni a Médiatanácsához (1088 Budapest, Reviczky u. 5.) benyújtandó keresetlevéllel. A Fővárosi Ítéltábla a keresetet 30 napon belül tárgyalás tartása nélkül bírálja el, a keresetlevélben tárgyalás tartása kérhető. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető.

INDOKOLÁS

A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 166. §-a értelmében az eljárásra az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezései alkalmazandók.

A Kérelmező a 2012. április 23-án benyújtott beadványában azt sérelmezte, hogy álláspontja szerint a Médiaszolgáltató megsértette a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (**Smtv.**) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményeit azzal, hogy a sérelmezett műsorszámában a Jobbik Magyarországért Mozgalom (a továbbiakban: Jobbik) álláspontját a kiegyensúlyozottság és arányosság figyelmen kívül hagyásával közölte az „Áder Jánost jelölik államfőnek“ hírblokkban. A 181 másodperc hosszú hírblokkban a Jobbik álláspontja mindösszesen 4 másodperc műsoridőt kapott, míg a többi párt és a kormány

ennek többszörösét. A Kérelmező álláspontja szerint a szerkesztői szabadság nem korlátozhatja ilyen mértékben az egyes álláspontok megjelenítését.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése szerint:

„Az [Smtv. 13. §-ában](#) és e törvény 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató (a (2)-(6) bekezdés alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) hatósági eljárást kezdeményezhet. A kérelem elbírálására a JBE médiaszolgáltatók és a közszolgálati médiaszolgáltatók médiaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más médiaszolgáltatók vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.”

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet.

Fenti rendelkezést alapul véve — mivel a Médiaszolgáltató jelentős befolyásoló erővel rendelkező (JBE) médiaszolgáltató — a jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása az Mttv. 181. § (1) bekezdése és a 182. § u) pontja alapján a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozik.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

*„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított **hetvenkét órá**n belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont - megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti - közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”*

Az Mttv 181. § (3) bekezdése szerint:

*„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított **negyvennyolc órá**n belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közlésétől számított **negyvennyolc órá**n belül - a **döntés közlésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül** - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”*

A Kérelmező az MTM-SBS Televízió Zrt. TV2 adóján 2012. április 17-én 18 óra 30 perces kezdettel sugárzott „Tények“ című műsorszámot érintő kifogásával 2012. április 19-én, elektronikus levél útján fordult a Médiaszolgáltatóhoz, aki a kifogásra nem reagált. A Kérelmező az e-mail képernyő-másolatával igazolta, hogy kifogásával határidőben fordult a Médiaszolgáltatóhoz, továbbá azt, hogy a Médiaszolgáltató az elektronikus levél megérkezését visszaigazoló e-mailt megküldte a Kérelmezőnek. A Kérelmező a Médiaszolgáltató döntésének elmaradása miatt, a kifogásolt műsorszám közzétételétől számított tíz napon belül, 2012. április 23-án eljárást kezdeményezett a Médiatanácsnál.

A Médiatanács az eljárás tárgyát képező kérelem vonatkozásában megállapította, hogy az a hivatkozott eljárási szabályoknak megfelel, így érdemben elbírálható.

A Médiatanács - dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt - 2012. április 25-én kelt, MN/12333-2/2012. számú levelében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 29. § (3) bekezdés b) pontja alapján értesítette a Médiaszolgáltatót a hatósági eljárás megindulásáról, és mellékletben csatolta a Kérelem másolatát. Tájékoztatta továbbá a Médiaszolgáltatót arról, hogy a Ket. 51. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében az eljárás során nyilatkozattételi jog, illetve a Ket. 68-69/A §-ai értelmében irat-betekintési jog illeti meg. A Médiaszolgáltató jelen határozat keltéig nem élt nyilatkozattételi és irat-betekintési jogával.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok és iratok alapján az alábbi tényállást állapította meg, és azt az alábbiak szerint értékelte:

A TV2 adón 2012. április 17-én 18 óra 30 perces kezdettel sugárzott „Tények“ című műsorszámában 18 óra 30 perc 41 másodperckor kezdődött híradásban arról tudósított a Médiaszolgáltató, hogy *„Orbán Viktor javaslatára Áder Jánost jelölte köztársasági elnöknek a Fidesz frakció. Áder János a döntés után azt írta, a jelölést tisztelettel és a megbízás iránti alázattal elfogadja. Az ellenzék ugyanakkor bírálta a Fidesz döntését, mert szerintük pártpolitikus helyett egy köztisztviselőt kellett volna jelölni. Az MSZP és az LMP emiatt nem is veszi majd föl a szavazólapokat a voksoláskor.”*

Az előbbieken idézett bevezető kommentárt követően a műsorszámában közvetítették Szijjártó Péternek, a miniszterelnök szóvivőjének nyilatkozatát: *„Legjobb meggyőződése (ti: Orbán Viktoré) szerinti előterjesztés pedig úgy szól, hogy a miniszterelnök Áder Jánosra tett javaslatot. Áder Jánost ő egyfajta „horgony személyiségnek” tartja, abban az értelemben, hogy biztonságot és kiszámíthatóságot tud adni Magyarországnak, biztonságot és kiszámíthatóságot tud nyújtani a magyar politikai rendszernek”. A Médiaszolgáltató ezt követően közvetítette Lázár Jánosnak, a Fidesz frakcióvezetőjének nyilatkozatát: *„A Fidesz Magyar Polgári Szövetség parlamenti képviselőcsoportja Magyarország elnökének Áder Jánost fogja jelölni”. A bemondó ezután ismét beszámolt Áder Jánosnak a döntést követően kiadott közleményéről, amely szerint elfogadja a jelölést, és megválasztása esetén hazatér Brüsszelből.**

A tudósításban ezt követően (18 óra 32 perc 37 másodperces kezdettel) ismertették az ellenzéki véleményeket. A bemondó közölte: *„Az LMP frakcióvezetője ugyanakkor bírálta Áder János jelölését, mert az szerte pártpolitikai célokat szolgál, és a Fidesz hatalmi törekvéseit erősíti”. Jávor Benedek, az LMP frakcióvezetője ezt mondta: *„Lázár János úgy fogalmazott, hogy Áder János a kormányzás horgonya lesz, korábban Schmitt Pál a kormányzás motorja volt, mi nagyon szeretnénk, hogy ha a Magyar Köztársaság elnöke nem valami gépjármű-alkatrész lenne a jövőben”. Az MSZP elnöke, Mesterházy Attila akként nyilatkozott, hogy „a magyar emberek többsége egy pártok fölött álló, pártoktól független, szuverén egyéniséget látott volna szívesen a köztársasági elnöki poszton”. A bemondó ezután ismét beszámolt arról, hogy a jelölt elleni tiltakozásul sem az LMP, sem az MSZP nem vesz majd részt a szavazáson, azaz nem veszik fel a szavazólapokat, és nem voksolnak az államfőről.**

A tudósításban ezután ismertették a Jobbik véleményét: *„A Jobbik szerint Áder János megválasztásával pártember kerül az államfői tisztségbe.”*

A Kérelmező a benyújtott kérelméhez mellékelte a Médiaszolgáltatónak küldött kifogását is, amelyben közölte az ügyvel kapcsolatos részletes álláspontját: *„A Jobbik ugyancsak a délutáni órákban úgy foglalt állást, hogy Áder János személyében az új államfő egy „ízig-vérig pártember” lesz, aki így feltételezhetően a Fidesz pártérdekeit szolgálja majd. Balczó Zoltán a párt alelnöke emlékeztetett, a Jobbik álláspontja szerint Schmitt Pál lemondásának körülményeivel olyan mértékben veszítette el az államfői intézmény a hitelét, hogy ennek a helyreállítására az egyetlen lehetőség a nép általi közvetlen választás lett volna. Balczó Zoltán hozzátette: egy „közbülső lehetőség” lehetett volna egy olyan jelölt állítása, akit a kormánypártokon kívül más frakció is támogatni tudna, ez a lehetőség azonban Áder János esetében nem áll fenn”.*

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét az Mttv. 12. §-a és az Smtv. 13. §-a együttesen határozzák meg.

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„(1) A médiaszolgáltatások tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az [Smtv. 13. §](#) szerinti kötelezettségnek. (2) A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát - a műsorszámok jellegétől függően - az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatások kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban sokoldalúan, tényszerűen, időszerűen, tárgyilagosan és kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. és az Smtv. fent hivatkozott rendelkezései által körülhatárolt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el. A kiegyensúlyozott tájékoztatás fogalmába továbbá – mint ahogyan azt a Legfelsőbb Bíróság BH 2007. 253. szám alatt közzétett eseti döntésében kifejtette – a sokoldalúság, a tényszerűség, az időszerűség és a tárgyilagosság követelménye is beleértendő, tehát a kiegyensúlyozottság olyan általános kategória, melynek részelemeit a törvény nevesíti. Az Mttv. 181. §-a kizárólag a kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetére határoz meg eljárás rendet, a törvény hatásköri szabályai szintén csak a kiegyensúlyozottsági kötelezettség vizsgálatáról rendelkezik.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye a sajtó közérdekű feladatainak felismeréséből fakad. Azt a követelményt támasztja a médiaszolgáltatókkal szemben, hogy amennyiben egy általuk közérdeklődésre számot tartónak vélt eseményről tájékoztatást nyújtanak, akkor annak a tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket. Azaz a Médiaszolgáltatónak az adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat kell a közönség számára összegyűjtenie és bemutatnia, lehetővé téve ezzel, hogy az állampolgárok megalapozott döntést hozhassanak a vitatott kérdésben, így szolgálva a demokrácia eszméjét. Egy vitatott kérdés, közérdeklődésre számot tartó esemény bemutatásakor tehát az egyes, az ügy szempontjából releváns nézeteknek kell megjeleníteniük. Az Alkotmánybíróság 1/2007. (I. 18.) számú határozatában kimondta, hogy *„a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem értelmezhető úgy, mint amely azt a követelményt támasztja a műsorszolgáltatóval szemben, hogy az minden egyes álláspontot, minden műsorszámban megjelenítsen”*. Elegendő lehet tehát az is, ha egy ellentétes álláspont megjelenik, illetve ha érzékeltetik, hogy létezik ellentétes álláspont. Valamennyi szembenálló nézet bemutatására nem minden esetben van lehetőség, a szerkesztés során olykor választani kell a releváns, és szükséges súlytal, a kellő arányban képviselt nézetek között. Nem határozható meg előre, hogy hány eltérő véleménynek kell teret adni a műsorszámban, ám amennyiben több szervezet, társadalmi csoport, párt is ugyanazt az álláspontot képviseli egy adott ügyben és azok között releváns különbségek nem fedezhetőek fel, abban az esetben elég csak egy szervezet vagy csoport álláspontját megjeleníteni. A törvény ugyanis a különféle véleményeket és azok bemutatását védi a demokratikus közélet kialakítása és a közügyek megvitatásának elősegítése céljából, nem pedig az egyes vélemények „tulajdonosait”.

Az Mttv. 3. §-a alapelvei szinten rögzíti, hogy a médiaszolgáltatás és a sajtótermék tartalmának meghatározása szabad, a médiaszolgáltató és a sajtótermék kiadója felelősséggel tartozik az Mttv.-ben foglaltak betartásáért. Ezen szerkesztői szabadság alapján a Médiaszolgáltató tehát szabadon

határozhatja meg a műsorszámban közzétett hírek körét, és a saját belátása szerint döntheti el, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről számol be, kiket szólaltat meg. A kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettségének úgy is eleget tehet a Médiaszolgáltató, hogy az egyes releváns nézeteket, és nem feltétlenül azok képviselőit jeleníti meg. A Médiaszolgáltató tehát szerkesztői szabadsága körében – valamely releváns álláspont képviselőjének személye helyett – maga is megjelenítheti a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges eltérő álláspontot.

A Médiatanács megállapította, hogy a sérelmezett műsorszámban megvalósult a kiegyensúlyozott tájékoztatás. A kormánypárti vélemények mellett ugyanis a Médiaszolgáltató beszámolt mindhárom parlamenti ellenzéki párt véleményéről. **Mindhárom ellenzéki vélemény lényege ugyanaz: féltő, hogy Áder János megválasztásával pártpolitikai célokat szolgáló ember kerül a köztársasági elnöki pozícióba.**

Szintén egyezik a Jobbiknak a vitatott műsorszámban megjelenített véleménye, és a Médiaszolgáltatónak küldött kifogásában kifejtett álláspontja; a Jobbik véleménye szerint Áder János személyében az új államfő pártember lesz, aki feltételezhetően a Fidesz pártérdekeit szolgálja majd. A Jobbik által a kifogásban kifejtett azon vélemény, miszerint a köztársasági elnököt közvetlenül kellene választani, nem releváns abból a szempontból, hogy az ellenzéki vélemények szerint a köztársasági elnökjelölt pártpolitikai érdekek mentén fog tevékenykedni. Az Smtv. 4. §-ához fűzött indokolás ugyanakkor egyértelműen rögzíti, hogy senkinek sincsen alanyi joga arra, hogy követelje bármely médiumban való szereplését, illetve véleménye abban való közzétételét. Az Mttv. 181. §-a által szabályozott hatósági eljárásban tehát kizárólag az adott műsorszámban elhangzott, közzétett tájékoztatást érintően vizsgálható a közreadott tájékoztatás kiegyensúlyozottsága vagy éppen annak hiánya. A tájékoztatás akkor minősül tehát kiegyensúlyozottnak, ha az adott műsorszámban közzétett tájékoztatással összefüggésben jeleníti meg a szembenálló nézeteket.

A Jobbik a Kérelemben és a Médiaszolgáltatónak küldött kifogásában azt sérelmezi, hogy a tudósításban a Jobbik álláspontja mindösszesen 4 másodperc műsoridőben jelent meg, míg a többi párt és a kormány véleményének ismertetése több időt tett ki. A kifogásban foglaltak szerint: *„a hírblokk hossza 3 perc, amelyben a Jobbikról mindössze 4 másodperces narratori közvetítés van, míg a többi párt megjelenése ennek a többszöröse, és felszólalásuk is jelen van”.*

A Médiatanács megállapította, hogy jelen esetben a tájékoztatás kiegyensúlyozott volta megítélésakor nem az egyes vélemények közlésének időtartama a mérvadó, hanem az a tény, hogy a Médiaszolgáltató beszámolt-e az egyes véleményekről. Az Mttv. 3. §-ában meghatározott szerkesztői szabadság alapján a Médiaszolgáltató szabadon határozhatja meg, hogy egy-egy hírről milyen terjedelemben számol be. Nincs jelentősége annak sem, hogy a Médiaszolgáltató az egyes véleményt kifejtő személy nyilatkozatát közli-e, vagy pedig maga számol be a narrátor útján arról, hogy létezik valakinek az adott kérdésben releváns álláspontja.

A vitatott műsorszámban az egyes véleményekről való tájékoztatás vegyesen valósult meg; az LMP álláspontját a narrátor közölte (Jávor Benedek ugyan megszólalt a műsorban, de a korábbi köztársasági elnök, és a jelenlegi jelölt személyét érintő összehasonlítása nem kapcsolódik szorosan ahhoz, hogy a jelölt pártpolitikus), az MSZP véleményét Mesterházy Attila tolmácsolta, míg a Jobbik véleményéről szintén a narrátor számolt be. Nem mellékes továbbá az a körülmény, hogy mindhárom, a kormányoldal véleményével ellentétes vélemény megjelenítésre került a Médiaszolgáltató által, holott – figyelembe véve az ismertetett ellentétes vélemények lényegi azonosságát – jelen ügyben akár az is elegendő lett volna, ha csupán egyetlen ellentétes vélemény jelenik meg.

Fentiekre tekintettel a Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató nem sértette meg az Smtv. 13. §-ában meghatározott kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, a Kérelmező kérelme tehát nem megalapozott, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A Kérelmező az Smtv. 13. §-ában foglaltakon túl hivatkozott az Smtv. 10. §-ban rögzített tájékoztatáshoz való jog sérelmére is, amely rendelkezés egyrészt a közönséget megillető tájékoztatási, tájékozódási jogot rögzíti, másrészt a médiarendszer egészének tájékoztatási kötelezettségéről, mint általános médiajogi alapelvről rendelkezik.

Az Smtv. 10. §-a szerint:

„Mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről.”

A Médiatanács megállapította, hogy a megjelölt törvényhely alapelvi jelentőségű jogelvet tartalmaz, melyet a hatóság az Mttv. 182-184. §-ában meghatározott hatáskörei gyakorlása során köteles érvényre juttatni. Az alapelvi rendelkezések megsértése önállóan, konkrét hatásköri szabály megjelölése nélkül önmagában nem vizsgálható, az alapelvi rendelkezések kiegészítő szabályként alkalmazhatóak.

Az Mttv. 167.§ (1) bekezdése értelmében „a Hatóság kérelemre vagy hivatalból – feladat- és hatáskörének keretében – jogosult hatósági ellenőrzés vagy hatósági eljárás keretében felügyelni az e törvényben és az Smtv.-ben meghatározott rendelkezések érvényesülését, betartását, valamint a hatósági döntéseiben és a Hatóság által kötött hatósági szerződésekben foglaltak teljesítését.”

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján, a jogorvoslat előterjesztésének helyére és határidejére vonatkozó tájékoztatás az Mttv. 181. § (6) bekezdésén, a halasztó hatály az Mttv. 163. § (3) bekezdésén, a tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatás a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 338. § (2) bekezdésén alapul.

Az eljárás során a Ket. 153.§ (2) bekezdése szerinti eljárási költség nem merült fel.

Budapest, 2012. május 9.

a Médiatanács nevében

Szalai Annamária
elnök

dr. Auer János
hitelesítő tag

Kapják:

1. Személyes adat